

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

3 Quomodo fuerit beata Virgo ad hanc matris Dei dignitatem
prædestinata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

*Justa mu-
nerum pro-
portio di-
nesa gratia
Dei offert.
Luc. 1.
Roman. 1.
Numer. 11.*

cessaria ad exercenda munera, quæ ad Deum perti-
nent, & tunc maxime Deus illa confert, quando i-
stemet hominem aliquem in tali munere, vel di-
gnitate constituit: hæc enim ratione Ioanni Baptista
tot gratiæ privilegia contulit propter munus Præ-
cursoris, iuxta illud. Luc. 1. *præbuis enim antefaciem
Domini parare vias eius.* Et Apostoli propter similem
rationem abundantiam gratiæ acceperunt, ad Rom.
1. *Per quem accepimus gratiam, & Apostolorum.* Et Num.
11. dictum est Moysi. *Auferam de spiritu tuo, & tradam
eis, scilicet septuaginta viris.* Quia communicato cū
eis munera, oportuit etiam spiritum, & diuinum
auxilium cū eisdem communicari. Tandem hæc
totam excellentiam debitam esse quodammodo
huic dignitati ita potest explicari. Quia decet ma-
trem honorari a filio: imò ratione maternæ digni-
tatis habet singulare ius ad bona filij, ergo hæc ratio-
ne dignitas matris est quodammodo ratio, & prin-
cipium dignitatis gratiæ, quam quodammodo emi-
nenter continet, secundum ordinem diuinæ sapien-
tiæ: ergo sub hac ratione dignitas hæc excellentior
est, & simpliciter maius Dei beneficium existimari
debet eligi Virginem in matrem Dei, quam eligi v.
g. Petrum ad gloriam, quia illa electio hanc in vir-
tute, & eminentiori modo continet.

SECTIO III.

*Quomodo fuerit Beata Virgo ad hanc matris digni-
tatem prædestinata.*

In hoc dubio seruata proportione trāstari possunt
omnia, quæ tom. 1. circa art. 3. q. 1. de Christi præ-
destinatione disputata sunt, & multa, quæ de præde-
stinatione aliorum hominum disputari solent, vt
tamen quæ ad præsentem locum pertinent breuiter
complectamur, supponamus generalia principia,
vel certa, vel quæ in superioribus probabiliora iu-
dicauimus.

Primò ergo certum est Beatam Virginem fuisse
ab æterno electam, & prædestinatam, tum ad gra-
tiam, & gloriam, tum etiam ad dignitatem matris
Dei ante omnia illius merita præuisa. Hoc constat
partim ex certa sententia, qua constat omnes homi-
nes prædestinatos, eligi absq; propriis meritis, par-
tim ex iis, quæ tom. 1. disput. 8. diximus, vbi ostendi-
mus B. Virginem, nullo modo meruisse, vt in ma-
trem Dei eligeretur. Et hanc veritatem docere in-
tendunt sancti Patres, cū dicunt Verbum diui-
num elegisse sibi matrem, eamque sola sua volunta-
te ab æterno præordinasse. Ita sentit August. lib. 2. de
peccator. merit. & remis. cap. 25. & Bernard. homil.
2. in Missus est. Et Cyprian. in serm. de Nati. Christi,
in hoc sensu per antonomasiam vocat Virginem *vas
electionis.*

Secundò dicitur Beatam Virginem nostro mo-
do intelligendi prius secundum rationem prædesti-
natam esse, & electam, vt esset mater Dei, quam ad
tantam gratiam, & gloriam. Hæc conclusio etiam
est clara, suppositis iis, quæ in præcedenti sectione
dicta sunt, & quæ de huiusmodi signis rationis, in
dicto artic. 3. explicabimus. Ideo enim Beata Virgo
prædestinata est ad tantam gratiam, & gloriam,
quia electa est in matrem Dei. Ordo enim executio-
nis manifestat ordinem intentionis. Sed in re ipsa
talis gratia, & gloria data est Beatæ Virgini, vt esset
ita disposita, sicut matrem Dei decebat, ergo ideo
fuit electa ad tantam gratiam, & gloriam, quia in
Dei matrem erat præelecta.

Tertio hinc colligo Beatam Virginem electam
esse tam ad maternitatem, quam ad talem gloriam
per se, & absolute ante præuisum originale pecca-
tum. Ita docet omnes, qui de prædestinatione Christi
proportionali ratione opinantur, præsertim Ga-
læius, libro tertio, capite 1. Et probatur ex dictis
in illo articulo 3. Primò, quia verisimilius est omnes

A prædestinatos esse electos ad gratiam, & gloriam
ante præuisum originale peccatum: ergo multo cer-
tius est beatam Virginem fuisse eodem modo ele-
ctam ad gloriam, ergo & ad maternitatem diuinam.
Secunda consequentia patet, quia electio ad mater-
nitatem in ordine finis antecelsit, vt ostensum est.
Prima verò probatur, quia vel inter electos non est
ordo, sed omnes simul in eodem signo rationis e-
lecti sunt, vel si aliqua ratio ordinis considerari po-
test, potius electio Beatæ Virginis antecelsit, quam
subsecuta sit aliorum electionem, quia est altior &
excellenter, & ad maiorem Dei gloriam spectans.

Vnde sanctus Bernardinus Senensis, sermon. 51. de
Beata Virg. c. 4. Tu, inquit, ante omnem creaturam in
mente Dei prædestinata fuisti, vt Deum ipsum hominem

B procreares. Quam sententiam ex Anselmo refert, &
eandem significat Rupert. lib. 2. in Cantica. Secundo
probatur, quia Christus Deus homo prædestina-
tus est, seu electus ante præuisum originale pecca-
tum, ergo & eius mater. Probatur consequentia,
quia non tantum per se prædestinatus est vt ho-
mo, sed etiam vt filius hominis, hic enim incarna-
tionis modus, scilicet, vt heret in vtero Virginis,
& vt Deus haberet matrem in terris, non includit
imperfectiorem ex peccato manantem, per se ergo
intendi potuit, sicut ipsa incarnatio, atque adeo sub
illam intentionem, seu electionem cecidit, pro-
ut intelligitur antecedere præscientiam originalis
peccati. Vnde Ecclesia sancta ad Virginem accom-
modat testimonium illud, quod in supra dicto loco
de Christo exposuimus, *Domini possedit me in initio*

C *viarum suarum, & illud, ab initio, & ante secula creata
sum, &c.* Quia videlicet mater non fuit a filio dis-
iuncta, etiam in electione diuina. Quod videtur

insinuasse Andreas Crētenf. in sermon. de assumpt.
dicens de Beata Virgo: *Hæc est declaratio profundorum
diuine incomprehensibilitatis, hic est scopus, qui excogita-
tus est ante seculum.* Deinde addi possunt coniecturæ.
Prima, quia si gratia Angelorum, & gloria, per se
est intenta à Deo ante præuisionem omnis peccati,
cur non magis excellentissima gratia, & gloria Vir-
ginis Beatæ, & consequenter dignitas matris? Se-
cunda, quia hæc dignitas singularis est, & ab omni
alia creata distincta, ergo per se pertinet ad con-
summatam perfectionem operum Dei; fuit ergo
per se intenta. Tertia, quia hoc modo illustrior
fit diuina gratia erga humanum genus, quia non
est contentus Deus naturam humanam assumere;

D sed etiam honorare voluit personam creatam hu-
manam, quantum in ratione personæ capax fuit. Et
ideo vtrumque per se Deus intendit. Quarta, quia
si aliorum hominum generatio per se intenta fuit,
vt cū Augustino & D. Thom. supra docuimus,
cur non magis humana Christi generatio ex matre?
Quinta denique, quia sicut mulier ex solo viro fa-
cta fuit, & per se à Deo intenta ante peccatum: ita
generatio viri ex sola muliere, quæ non minus mi-
rabilis futura erat, per se debuit intendi propter
perfectionem diuinorum operum, quæ ex mira-
bili quadam varietate confurgit. Quæ ratio fun-
damentum habet in Leone Papa, & aliis Patribus,
E quos tom. 1. disputatio. 3. sectione 1. citavi, quibus
addi possunt Damascen. libr. 4. de fide, cap. 15. & Cy-
rill. Ierosolymit. catechesi 12. Augustin. sermo. 7. de
Natiuit.

Sed contrà, quia sicut de Christo, ita & de Bea-
ta Virgine sapienter sancti, indicant, fuisse prædestina-
tam matrem Dei occasione peccati. Vnde Augustin. in
sermone primo, de Natiuitate, postquam multa in
laudem Beatæ Virginis dixerat, ita concludit. *Ideo
omnes istos cursus natura Virgo Maria in Domino no-
stro Iesu Christo suscepit, vt omnibus ad se confugiens
subueniret, & sic restauraret omne genus sa-
minarum, sicut omne genus virorum Adam nouus re-
esperas Dominus Iesus Christus.* Et clarius in exposi-
tione

*Virgo per se
ante præui-
sionem ori-
ginalis pec-
cati ad glo-
riam, & ma-
ternitatem
electa.*

*Bernardinus
Senensis.*

Rupert.

*Andr. Crē-
tenf.*

*Leo Papa
Damasc.
Cyrill. Iero-
solym.
August.*

Obiectio.

August.

tione super Canticum Magnificat, quæ habetur in fine 9. tom. *Eua propter superbiam*, inquit; *abiecta est*, Maria verò propter humilitatem est electa. Et Iustin. Martyr, dialogo cum Tryphone satis postmodum. Homo, inquit, natus de Virgine, ut per quam viam fraude serpentis intravit inobedientia, per eandem sequeretur venia. Confirmatur, quia sequitur, ante præuisum originale peccatum prædestinasse Deum totam seriem generationum ab Adamo vsque ad Virginem, quia non potuit Beata Virgo per seminalem rationem, & naturali modo ab Adamo descendere, nisi ex his parentibus, & progenitoribus. Consequens autem videtur creditu difficile.

Respond.

Ad Patres respondeo, in illis & similibus locis, non explicare primam rationem, neque ordinem huius prædestinationis: sed proximum finem, quem Deus intendit in modo executionis eius, ut plane constet ex verbis Iustini, & ex prioris testimonio Augustini, ubi non de electione, sed de illius executione loquuntur. Augustinus verò in posteriori loco, quamvis nomine electionis utatur, tamen solum de illa loquitur quo ad effectum eius, quod evidenter constat, quia dicit, Mariam esse electam, *Quia factori suo humiliter se subdens, ancillam se nominavit*. Certum est autem si loquamur de prima electione ordine intentionis, non ideo Mariam fuisse electam, quia futura erat humilis, sed potius, quia electa est, ideo illi datum esse, ut esset humilis: in re tamen effectum illius electionis consecuta est, quia per humilitatem congruè se disposuit.

Ad confirmationem, quamvis illatio illa pendat ex quæstione Physica, scilicet, an hoc indiuiduum possit ex alijs parentibus naturaliter generari, quid tamen de hoc sit, concedo sequelam. Est enim illud consequens verum, & facile supposita diuina præscientia, & efficacia diuinæ voluntatis, ut facile constare potest ex ijs, quæ dicto articulo tertio diximus.

Quarto ex dictis colligitur, quid respondendum sit interroganti, an si homo non peccasset, Beata Virgo futura esset mater Dei? Dicendum est enim si solum habeatur ratio illius primæ electionis, quia Beata Virgo per se electa est, ex vi illius futuram fuisse, etiam si homo non peccasset, sicut futuri fuissent alij homines, illorumque generationes. Quia illa electio, & motuum eius, nihil inuoluit necessarium pendens à peccato, & hoc suadent omnes coniecturæ primò adductæ: si autem huic electioni coniungatur tota ratio diuinæ providentiæ, & præscientia futuri peccati, saltem conditionata, sic verè dici potest necessarium fuisse peccatum, ut Beata Virgo esset mater Dei. Quæ doctrina constat ex ijs, quæ in simili quæstione de Christo Domino diximus, est enim eadem proportionalis ratio.

Dubium.

Super est tamè difficultas circa priorem partem, Quia si homo non peccaret, & Verbum fieret homo, non assumeret carnem ex materno vtero, ergo nec Beata Virgo futura esset mater Dei, nec potuit per se eligi in matrem, nisi occasione peccati. Antecedens probatur, quia si Deus fieret homo absque occasione peccati, assumeret corpus à principio perfectum, & gloriosum, cui perfectioni repugnat conceptio in vtero matris. Respondetur primum, sub obiectum illius electionis per se, & intrinsecè non cecidisse illud, quod in argumento sumitur, nec ex tali electione hoc necessarium inferri, potuisset enim Deus fieri homo immortalis, non in statu gloriæ, sed in eo statu, quem haberent homines viatores Adamo non peccante: per se enim decere potuit, Christum esse viatorem cum conditione corporis statui hominum accommodata, ut & illis mereretur, & suo exemplo viam ad beatitudinem demonstraret. Addo Augustinum, lib. 1. de peccat. merit. c. 27. & 28. dubitare, an homine non peccante, homines concipiendi essent in parvis, &

Respond.

August.

A debilibus corporibus, ita ut nec lingua, nec membris uti possent. *Quia non obstante*, inquit, *exigua vi* Si Deus fieri vi capacitate, posset omnipotentia creatoris, filios nondum eductos, grandes statim facere. Si igitur de omnibus hominibus, ita Augustinus existimauit, non improbabilius posset aliquis dicere, etiam si Christus concipiendus esset gloriosus, & perfectus, hoc nihil obstare, quominus ex materno vtero progredetur. Præsertim quia durante illa vita immortalis, in qua homines post certum, ac definitum à Deo tempus, essent ad beatitudinem transferendi, potuisset facile Beata Virgo statim post filij conceptionem, & animo, & corpore simul cum filio fieri gloriosa. Itaque non est cur dicamus dignitatem matris Dei per se, aut necessarium à peccato pendere.

DISPUTATIO II.

in tres Sectiones distributa.

De naturali perfectione, & origine Beate Virginis.

Explicata dignitate matris, ad quam Beata Virgo prædestinata fuit, consequens est, ut tempus, & modum, quo dignitatem hanc consecuta est, & perfectiones omnes, quibus ratione illius nobilitata est, explicemus. Quia verò gratia naturam supponit, ideo in disputatione hac, omnia, quæ ad naturalem eius perfectionem, & originem pertinent, præmittemus, dicturi postea de supernaturali perfectione.

SECTIO I.

Virum Beata Virgo fuerit naturali modo concepta, & ex quibus parentibus.

Primum omnium tanquam certum statuentum est, Beam Virginem procreatam esse ex viri, & femine commixtione carnali, ad modum aliorum hominum. Quamquam enim hoc, neque in sacra Scriptura legatur, neque in Concilijs expressè definitum sit, habetur tamen certa traditione, & communi consensu totius Ecclesiæ. Est enim singulare privilegium Christi, quod ex femina sine opera viri conceptus sit. Unde Luc. 1. dicit Angelus ad Virginem, *Spiritus sanctus superueniet in te, & virtus altissimi obumbrabit tibi*. Et causam subdit, dicens. *Quod enim ex te nascetur sanctum, vocabitur filius Dei*, fuit ergo hæc propria prerogatiua Filij Dei, & ad eius singularem honorem spectat, ut alteri communicata non fuerit. Præterea sequitur hæc veritas ex alio principio fidei, quo constat indiguissè Virginem redemptione, quia nimirum descendebat ex Adamo per seminalem generationem. Adde in grauiusimis etiam historijs mentionem fieri parentum Virginis, sub proprijs eorum nominibus, scilicet Ioachim, & Annæ, ut constat ex Nicephor. libr. 1. cap. 7. & libr. 2. cap. 3. ubi ex Hippolyto Portuensi hanc historiam refert. Idem Epiphanius. hæres. 78. & in fine, & 79. circa medium, ubi expresse inquit, *Tametsi historia Maria, & traditio habens dictum esse patri ipsius Ioachim in deserto, vxor tua concepit, non tamen, quod sine coniugio neque sine semine viri hoc factum sit, & ibi damnat hæresim Collyridianam, quæ aiebat, Mariam humanæ naturæ prorsus fuisse expertem*. Plura habet Epiph. orat. de laudibus Virg. in tom. 7. Biblioth. Damascenus libr. 4. cap. 15. & orationibus de Beata Virg. & Andreas Ierosolymit. oratione de Dormitione Dei. paræ, & German. Constantinopolitanus, oratione de oblatione Mariæ in templum, Gregorius Nyssenus oratione de sancta Christi Natiuitate, Simeon Metaphr. & alij, qui historiam de Beata Virgine scripserunt.

Virgo ex corpore carnali viri, ac femina, ut alij homines nata.

Nicephor.

Epiphanius.

Damasc.

Andr. Iero.

German.

Constantin.

Greg. Nyss.

Simeon Metaphr.

Neque